

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Економіка та фінансування системи охорони здоров'я. Страхова медицина в системі охорони здоров'я. Маркетинг в охороні здоров'я
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра громадського здоров'я
Розробник(и)	Сміянова Ольга Іванівна, Сміянов Владислав Анатолійович, Півень Світлана Миколаївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 2-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 54 год. становить контактна робота з викладачем (18 год. лекцій, 36 год. практичних занять)
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Громадське здоров'я"
Передумови для вивчення дисципліни	Санітарно-епідеміологічний нагляд, Сучасні методи аналізу та візуалізації даних у громадському здоров'ї. Статистичний аналіз.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є сформулювати у здобувачів економічне мислення, адекватне до специфіки соціально-економічних перетворень, що дасть їм змогу з нових концептуальних позицій усвідомити наявні проблеми в галузі економіки та фінансування системи охорони здоров'я, страхової медицини, маркетингу в умовах трансформаційних процесів та використовувати набуті знання у майбутній професійній діяльності.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Економіка та фінансування системи охорони здоров'я

Тема 1 Теоретичні основи економіки охорони здоров'я Теоретичні основи економіки охорони здоров'я
Тема 2 Фактори, що впливають на рівень здоров'я населення й охорону здоров'я. Здоров'я як економічна категорія. Фактори, що впливають на рівень здоров'я населення й охорону здоров'я. Здоров'я як економічна категорія.
Тема 3 Моделі систем охорони здоров'я Моделі систем охорони здоров'я
Тема 4 Економічний аналіз в охороні здоров'я. Фінансовий аналіз господарської діяльності в системі охорони здоров'я. Особливості функціонування системи медичної допомоги в умовах ринку Економічний аналіз в охороні здоров'я. Фінансовий аналіз господарської діяльності в системі охорони здоров'я. Особливості функціонування системи медичної допомоги в умовах ринку
Модуль 2. Страхова медицина в системі охорони здоров'я
Тема 5 Страхова медицина в системі охорони здоров'я Страхова медицина в системі охорони здоров'я
Модуль 3. Маркетинг у системі охорони здоров'я
Тема 6 Маркетинг у системі охорони здоров'я Маркетинг у системі охорони здоров'я

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Розуміти трансформаційні процеси в економіці України та системі охорони здоров'я, проблеми перехідної економіки.
РН2	Орієнтуватись у виборі ефективного управлінського рішення
РН3	Набути первинних навичок раціональної економічної поведінки
РН4	Аналізувати та оцінювати економічні аспекти діяльності закладів охорони здоров'я та їх регулювання на макро- і мікрорівнях

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 229 Громадське здоров'я:

ПР2	Визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії, які спрямовані на покращення галузі охорони здоров'я.
-----	--

ПР8	Оцінювати вплив соціальних детермінант та основних індивідуальних детермінант здоров'я, розробляти відповідні заходи з метою збереження та зміцнення здоров'я населення.
ПР10	Розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації.
ПР12	Здійснювати аналіз ефективності розроблених процедур, інтервенцій, стратегій та політик в сфері громадського здоров'я.
ПР13	Розробляти та впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін на основі міжсекторального підходу.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Теоретичні основи економіки охорони здоров'я	
Лк1 "Економіка та фінансування системи охорони здоров'я." (денна)	Економіка охорони здоров'я як галузь. Мета, предмет економіки охорони здоров'я. Рівні економічних відносин. Види економічних ресурсів, їх характеристика. Виробничі фонди, види виробничих фондів. Визначення ефективності в охороні здоров'я.
Пр1 "Теоретичні основи економіки охорони здоров'я" (денна)	Теоретичні основи економіки охорони здоров'я. Економіка охорони здоров'я як галузь науки та практики. Місце економіки охорони здоров'я в структурі економічної науки. Економічні проблеми розвитку охорони здоров'я. Макроекономіка та мікроекономіка. Економічні ресурси охорони здоров'я.
Тема 2. Фактори, що впливають на рівень здоров'я населення й охорону здоров'я. Здоров'я як економічна категорія.	
Лк2 "Загальна теорія здоров'я." (денна)	Сучасні підходи до розуміння сутності здоров'я людини. Структура індивідуального здоров'я людини. Фактори довкілля, особливості поведінки людини, які сприяють збереженню і зміцненню здоров'я. Соціально-економічна роль здоров'я у людському розвитку.
Пр2 "Фактори, що впливають на рівень здоров'я населення й охорону здоров'я. Здоров'я як економічна категорія." (денна)	Фактори, що впливають на рівень здоров'я населення й охорону здоров'я. Здоров'я як економічна категорія. Макроекономічні показники в охороні здоров'я.
Тема 3. Моделі систем охорони здоров'я	

<p>Лк3 "Системи охорони здоров'я" (денна)</p> <p>Фінансування систем охорони здоров'я: способи збору коштів. Розуміння систем охорони здоров'я: огляд «класичних» моделей систем охорони здоров'я. Огляд реформи охорони здоров'я в Україні. Організаційна структура системи громадського здоров'я. Огляд реформи системи громадського здоров'я</p>
<p>Лк4 "Надання медичної допомоги в Україні і світі" (денна)</p> <p>Історичний розвиток сфери надання медичної допомоги в Україні. Види медичної допомоги в Україні, їх характеристика. Види медичної допомоги в країнах ЄС, характеристика.</p>
<p>Пр3 "Принципи організації медичної допомоги в Україні." (денна)</p> <p>Принципи організації медичної допомоги в Україні. Тенденції у розвитку галузі охорони здоров'я. Реформування галузі охорони здоров'я.</p>
<p>Пр4 "Фінанси у системі охорони здоров'я" (денна)</p> <p>Фінанси у системі охорони здоров'я. Джерела формування та фінансування системи охорони здоров'я. Бюджет, механізм його формування в системі охорони здоров'я. Бюджетні трансферти. Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості. Заробітна плата в системі охорони здоров'я.</p>
<p>Пр5 "Оплата постачальників медичних послуг. Оплата медичних послуг." (денна)</p> <p>Оплата постачальників медичних послуг. Оплата медичних послуг. Вимоги до систем оплати постачальників медичних послуг. Види систем оплати. Нарахування заробітної плати в системі охорони здоров'я.</p>
<p>Пр6 "Ціноутворення в системі охорони здоров'я" (денна)</p> <p>Ціноутворення в системі охорони здоров'я. Сутність ціни. Фактори, що впливають на ціноутворення. Класифікація цін у системі охорони здоров'я. Тарифи на медичні послуги.</p>
<p>Пр7 "Особливості ціноутворення в системі охорони здоров'я України" (денна)</p> <p>Особливості ціноутворення в системі охорони здоров'я України. Етапи процесу ціноутворення. Договірні ціни на медичні і супутні послуги в ОЗ. Елементи ціни медичної послуги.</p>
<p>Тема 4. Економічний аналіз в охороні здоров'я. Фінансовий аналіз господарської діяльності в системі охорони здоров'я. Особливості функціонування системи медичної допомоги в умовах ринку</p>
<p>Пр8 "Сутність економічного аналізу в охороні здоров'я. Ефективність діяльності закладів охорони здоров'я." (денна)</p> <p>Сутність економічного аналізу в охороні здоров'я. Ефективність діяльності закладів охорони здоров'я. Показники ефективності використання ресурсів у системі охорони здоров'я. Фінансовий аналіз господарської діяльності в системі охорони здоров'я, його мета. Дослідження фінансового стану медичної установи.</p>

Пр9 "Особливості функціонування системи медичної допомоги в умовах ринку" (денна)
Особливості функціонування системи медичної допомоги в умовах ринку. Галузь охорони здоров'я як структурний підрозділ суспільного виробництва. Фінансування галузі охорони здоров'я в умовах пандемії COVID – 19.

Тема 5. Страхова медицина в системі охорони здоров'я

Лк5 "Медичне страхування як система організаційних та фінансових заходів" (денна)
Медичне страхування, мета, завдання. Досвід країн Східної та Центральної Європи із запровадження системи медичного страхування. Моделі медичного страхування, їх характеристики. Джерела фінансування системи страхової медицини. Відмінності загальнообов'язкового та добровільного медичного страхування.

Пр10 "Медичне страхування та його економічні аспекти" (денна)
Медичне страхування та його економічні аспекти. Теоретичні основи медичного страхування. Сутність страхування. Страхова медицина. Медичне страхування. Основні механізми соціального захисту працівників. Місце медичного страхування в загальній системі страхування. Риси страхової медицини світу.

Пр11 "Суб'єкти медичного страхування. Права та обов'язки медичних закладів. Види медичного страхування." (денна)

Суб'єкти медичного страхування. Права та обов'язки медичних закладів. Види медичного страхування. Обов'язкове медичне страхування. Добровільне медичне страхування. Страхові ризики. Медичний поліс.

Пр12 "Внески на обов'язкове медичне страхування. Внески на приватне добровільне медичне страхування" (денна)

Внески на обов'язкове медичне страхування. Внески на приватне добровільне медичне страхування. Особиста участь громадян у відшкодуванні витрат на медичну допомогу. Медичні депозитні рахунки.

Тема 6. Маркетинг у системі охорони здоров'я

Лк6 "Основи маркетингу в системі охорони здоров'я" (денна)
Маркетинг як складова економічної науки. Поняття маркетингу, функції, завдання. Маркетинг в охороні здоров'я. Види маркетингу. Медична послуга, їх види. Загальні властивості медичних послуг. Сутність і передумови формування ринку охорони здоров'я.

Лк7 "Бізнес-план у системі охорони здоров'я" (денна)
Характеристика бізнес-планування підприємницької діяльності. Структура бізнес-плану. Підготовча стадія розробки бізнес-плану. Логіка розробки бізнес-плану. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану.

Лк8 "Менеджмент у системі охорони здоров'я." (денна)
Поняття менеджменту. Школи менеджменту. Суб'єкт і об'єкт менеджменту в охороні здоров'я. Процес управління, його складові частини. Класифікація медичних підприємств. Основні принципи менеджменту персоналом.

Лк9 "Основи підприємницької діяльності в охороні здоров'я" (денна) Поняття підприємницької діяльності. Загальна характеристика підприємницької діяльності. Підприємець та його ділові якості. Правові засади підприємницької діяльності в Україні.
Пр13 "Маркетинг як складова економічної науки" (денна) Маркетинг як складова економічної науки. Поняття маркетингу. Комерційний і некомерційний маркетинг. Функції маркетингу. Завдання маркетингу. Аналіз ринкових можливостей.
Пр14 "Маркетинг в охороні здоров'я" (денна) Маркетинг в охороні здоров'я. Тактика маркетингу. Завдання маркетингу в охороні здоров'я. Види маркетингу. Медична послуга, їх види. Загальні властивості медичних послуг.
Пр15 "Ринок послуг охорони здоров'я" (денна) Сутність і передумови формування ринку охорони здоров'я. Ринок як економічна категорія. Принципи ринку. Склад, функції та класифікація ринку послуг охорони здоров'я. Особливості ринку послуг охорони здоров'я. Кон'юнктура ринку охорони здоров'я.
Пр16 "Підприємницька діяльність в охороні здоров'я" (денна) Підприємницька діяльність в охороні здоров'я. Принципи підприємницької діяльності. Підприємництво в охороні здоров'я. Види організаційно-правових форм підприємницької діяльності в охороні здоров'я, їх характеристика. Класифікація медичних підприємств. Особливості некомерційних організацій.
Пр17 "Бізнес-план як інструмент планування підприємницької діяльності" (денна) Бізнес-план як інструмент планування підприємницької діяльності. Мета та структура бізнес-плану. Фінансові моделі управління капіталом. Додаткові зовнішні кошти. Лізинг.
Пр18 "Диференційований залік" (денна) Диференційований залік

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Підготовка до поточного та підсумкового контролю
НД3	Електронне навчання у системах (Zoom, MIX.sumdu.edu.ua)
НД4	Самонавчання
НД5	Перегляд навчальних фільмів
НД6	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД7	Участь в конференціях, фахових школах, тренінгах, семінарах тощо

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекція
МН2	Мозковий штурм
МН3	Обмін думками (think-pair-share)
МН4	Навчальна дискусія / дебати
МН5	Творчий метод

Лекції надають студентам теоретичні матеріали, що є основою самостійного навчання здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Громадське здоров'я». Практичні заняття є основним методом викладання дисципліни, що дає студентам можливість безпосереднього застосування теоретичних знань з дисципліни у практичній діяльності (РН1-РН4). Проведення практичних занять із застосуванням методів «мозкового штурму», обміну думками, навчальної дискусії надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах, передбачають можливість застосування студентами отриманих теоретичних знань під час роботи у майбутній професійній діяльності (РН1-РН4).

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 11. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
МФО2	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань
МФО3	Взаємооцінювання (peer assessment)
МФО4	Самостійне виконання студентами ситуаційних завдань на практичних заняттях та їх обговорення
МФО5	Тестування

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Загальний бал за поточну успішність з дисципліни (оцінювання письмових робіт, опитування, розв'язування кейсів, тестування)
МСО2	Підсумковий контроль: практично-орієнтований диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)

Контрольні заходи:

2 семестр	200 балів
МСО1. Загальний бал за поточну успішність з дисципліни (оцінювання письмових робіт, опитування, розв'язування кейсів, тестування)	120
Усне опитування, розв'язування практичних кейсів та ситуаційних задач, поточне комп'ютерне тестування	120
МСО2. Підсумковий контроль: практично-орієнтований диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)	80
	80

Контрольні заходи в особливому випадку:

2 семестр	200 балів
МСО1. Загальний бал за поточну успішність з дисципліни (оцінювання письмових робіт, опитування, розв'язування кейсів, тестування)	120
У випадку карантинних обмежень практичні заняття проводяться у дистанційному режимі із застосуванням платформи Zoom, Google meet.	120
МСО2. Підсумковий контроль: практично-орієнтований диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)	80
У випадку карантинних обмежень складання диференційованого заліку проводиться у дистанційному режимі із застосуванням Zoom, Google meet.	80

Оцінка студента формується таким чином: 1. Оцінка за поточні практичні завдання 72-120 балів. 2. ПМК 48-80 балів. Заохочувальні бали додаються до поточної оцінки або до підсумкової оцінки з дисципліни в кінці її вивчення. Передбачено перезарахування тем з дисципліни, що були опановані здобувачем у рамках використання неформальної освіти та підтвержені відповідними документами (сертифікатом, дипломом, свідоцтвом тощо).

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)

ЗН5	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
-----	---

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Data Protection by Design in the E-Health Care Sector. Theoretical and Applied Perspectives [Електронний ресурс]. V.22 / G. Bincoletto. — Baden-Baden : Nomos, 2021. — 532 p.
2	Marquez L. R. Improving Health Care in Low- and Middle-Income Countries [Electronic resource] / L. R. Marquez. — Switzerland: Springer, 2020. — 245 p.
3	Balasubramanian, M. The Future Health Workforce: Integrated Solutions and Models of Care [Електронний ресурс] / M. Balasubramanian, S. Short. — Basel : MDPI, 2021. — 232 p.
4	Global Health Economics. Shaping Health Policy in Low and Middle-Income Countries [Електронний ресурс] / P. Revill, M. Suhrcke, R. Moreno-Serra, M. Sculpher. — New Jersey : World Scientific, 2020. — 349 p.
5	Кокарєв І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокарєв. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.
Допоміжна література	
1	Information Infrastructures within European Health Care. Working with the Installed Base [Електронний ресурс] / M. Aanestad, M. Grisot, O. Hanseth, P. Vassilakopoulou. — Switzerland : Springer, 2017. — 263 p.
2	4942 Методичні вказівки до семінарських занять із теми "Промоція здорового способу життя" із дисципліни "Соціальна медицина, громадське здоров'я» [Електронний ресурс] : для студ. спец. 222 "Медицина" денної форми навчання / В. А. Сміянов, О. І. Сміянова, Д. О. Жалдак, С. М. Півень. — Суми : СумДУ, 2021. — 29 с.
3	4920 Методичні вказівки до практичних занять зі змістового модуля "Управління якістю в системі охорони здоров'я" з теми "Акредитація медичних закладів» із дисципліни "Управління якістю в системі охорони здоров'я. Управління людським потенціалом (ресурсами). Основи логістики" [Текст] : для студ. спец. 229 "Громадське здоров'я" денної форми навчання / В. А. Сміянов, І. О. Плахтійенко, О. І. Сміянова. — Суми : СумДУ, 2020. — 27 с.
4	4982 Методичні вказівки до семінарських занять із теми "Сучасні системи охорони здоров'я в світі" із дисципліни "Соціальна медицина, громадське здоров'я" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 222 "Медицина" денної форми навчання / В. А. Сміянов, О. І. Сміянова, Д. О. Жалдак. — Суми : СумДУ, 2021. — 26 с.
5	4983 Методичні вказівки до семінарських занять із теми "Основні засади громадського здоров'я" з дисципліни "Соціальна медицина, громадське здоров'я" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 222 "Медицина" денної форми навчання / В. А. Сміянов, О. І. Сміянова, Д. О. Жалдак. — Суми : СумДУ, 2021. — 30 с.

6	Zechmeister, I. Mental Health Care Financing in the Process of Change [Electronic resource] / I. Zechmeister. — Berlin: Peter Lang. — 184 p.
7	Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.
8	Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. — Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. — 488 с
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Офіційний сайт ВООЗ https://www.who.int/
2	Офіційний сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України https://phc.org.ua/
3	Canadian Medical Association https://www.cma.ca/
4	Офіційний сайт МОЗ України https://moz.gov.ua/
5	Навчальна платформа Prometheus https://prometheus.org.ua/
6	Онлайн-курси Coursera https://library.sumdu.edu.ua/uk/novyny/2314-dostup-do-navchalnoi-platformy-coursera.html